

PROJEKTAI

MOKESČIŲ REFORMA

Dėl Nekilnojamo turto mokesčio (NTM) įstatymo pakeitimų

Seimas tolesniems svarstymams į savo darbotvarkę įtraukė naują NTM įstatymo [redakcijos](#) projektą.

Pagal naujai siūlomą tvarką, savivaldybės privalėtų nustatyti pagrindinio gyvenamojo būsto neapmokestinamąjį dydį, kuris negalėtų būti mažesnis nei 10 tūkst. Eur. Mokestinei vertės daliai, viršijančiai šį dydį, savivaldybės galėtų taikyti konkretų mokesčio tarifą nuo 0,1 proc. iki 1 proc.

Ne pagrindiniam gyvenamajam būstui NTM būtų skaičiuojamas, laikantis šių rėžių:

Nekilnojamojo turto vertės dalis	Tarifas
<50 tūkst. Eur	0 proc.
50 tūkst. Eur – 200 tūkst. Eur	0,1 proc.
200 tūkst. Eur – 400 tūkst. Eur	0,2 proc.
400 tūkst. Eur – 600 tūkst. Eur	0,5 proc.
>600 tūkst. Eur.	1 proc.

Be šių pakeitimų, siekiama ir toliau įtvirtinti papildomas lengvatas, pavyzdžiui, mokesčių sumažinti 75 proc. asmenims, auginantiesiems 3 ar daugiau vaikų arba vaiką, kuriam nustatyta nuolatinė globa. Taip pat pagrindiniam gyvenamajam būstui, kurio vertė yra iki 450 tūkst. Eur mokesčių mažinti 50 proc.

Analogiškai kaip ir anksčiau, siūloma išplėsti ir NTM objektą – apmokestinti faktiškai nebaigtą statybą, jei nuo leidimo statybai išdavimo praėjo 10 metų (terminas laikytinas pakankamu statybai užbaigti) ir 5 metus netikslinami duomenys Nekilnojamojo turto registre. Apleisto ir neprižiūrimo NT tarifas kiltų iki 4 proc.

Kitos svarbios nuostatos apima tai, jog nuo 2026 m. mokestinė NT vertė būtų perskaičiuojama kas 3 metus (šiuo metu – kas 5 metus). Kas liečia mokestinę vertę, naujame projekte konkrečiau detalizuojama, kaip turėtų būti vertinami konkretūs NT objektai (pvz., vietoj buvusio masinio vertinimo komerciniam turtui, nuo šiol būtų išskirta koks konkrečiai komercinis turtas turėtų būti vertinamas pagal masinį vertinimą).

Projekte išlaikoma idėja, jog NTM deklaraciją fiziniam asmeniui parengtų ir pateiktų mokesčių administratorius. Taip pat lieka ir siūlymas, jog nekilnojamojo turto bendraturčiams mokesčių administratorius NTM apskaičiuotų pagal Nekilnojamojo turto registro duomenis, dėl ko kiekvienas bendraturtis mokesčių mokėtų tik už savo NT dalį pagal Nekilnojamojo turto registro duomenis.

Juridiniai asmenys NTM turėtų sumokėti iki kitų kalendorinių metų vasario 15 dienos, o fiziniai asmenys – iki kitų kalendorinių metų kovo 1 dienos.

Mokestis, neviršijantis 5 Eur, nebūtų mokamas.

Taip pat registruoti ir keturi pasiūlymai dėl NTM įstatymo pakeitimų.

Pirmuoju [pasiūlymu](#) siekiama įtvirtinti, kad pagrindinis gyvenamasis būstas būtų neapmokestinamas. Tuo tarpu bet koks kitas nekilnojamasis turtas būtų apmokestinamas priklausomai nuo jo vertės: pradedant 0,1 proc. tarifu turtui, kuris neviršija 100 tūkst. Eur vertės, baigiant 2 proc. tarifu turtui, viršijančiam 1 mln. Eur vertę. Taip pat siūloma neapmokestinti paveldėto turto, jeigu nuo tokio turto paveldėjimo nepraėjo daugiau nei 12 mėn.

Antruoju [pasiūlymu](#) būtų naikinama teisė savivaldybėms nustatyti pagrindinio būsto neapmokestinamąjį dydį – pagrindinis būstas būtų tiesiog neapmokestinamas.

Trečiuoju [pasiūlymu](#) siekiama iš esmės to paties – taikyti 100 proc. mokesčio sumažinimo lengvatą, jeigu NTM taikomas pagrindiniam gyvenamajam būstui.

Ketvirtuoju [pasiūlymu](#) norima nustatyti ribą savivaldybių nustatomam pagrindinio būsto neapmokestinimo dydžiui. Pagrindinio būsto neapmokestinamoji vertė negalėtų būti mažesnė nei 40 tūkst. Eur.

Siūloma, kad įstatymo pasikeitimai įsigaliotų nuo 2026 m. sausio 1 d.

Dėl Pelno mokesčio įstatymo (toliau – PMĮ) pakeitimų

Mokesčių reformos kontekste paskelbtas atnaujintas PMĮ įstatymo [projektas](#). Analogiškai, kaip ir senojoje projekto versijoje, ketinama didinti pelno mokesčio tarifą iki 17 proc. Pokytis galėtų vieneto apmokestinamajam pelnui, gautiems dividendams, paramoms bei turto vertės prieaugio pajamoms vienetą reorganizavus.

Kaip ir praeitame pasiūlyme, lengvatinis pelno mokesčio tarifas smulkiųjų įmonių apmokestinamajam pelnui kiltų nuo 6 proc. iki 7 proc.

Tuo pačiu ir toliau siekiama suvienodinti nuostolių atskaitymo ribojimą perkeltiant juos tarp grupės vienetų – tokių nuostolių būtų galima atskaityti tik 70 proc. (buvo 100 proc.).

Pagrindiniai pakeitimai, analogiškai kaip pirmajame projekte, išlieka, kad:

- būtų nustatytas momentinis nusidėvėjimas – įsigyto ilgalaikio turto sąnaudas būtų galima atskaityti iškart, jeigu turtas bus naujas ir naudojamas veikloje ne trumpiau nei 3 metus (ši teisė nebūtų suteikiama dėl ilgalaikio turto, kurio įsigijimo išlaidomis mažinamas apmokestinamasis pelnas dėl vykdomo investicinio projekto);
- 0 proc. pelno mokesčio tarifas vienetams būtų taikomas pirmus dvejus veiklos metus vietoj vienerių;
- būtų galima atskaityti pagal sudarytas trišales sutartis mokamas stipendijas gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ar matematikos srityse, arba tyrėjams, kurie vykdo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklą (iki 2 500 Eur metinės stipendijos sumos per mokestinį laikotarpį).

Taigi, nevertinant kelių smulkių redakcinio pobūdžio pasikeitimų, galima teigti, kad naujasis PMĮ pakeitimo projektas mokesčių reformos kontekste nepasikeitė.

Verta paminėti, kad [pasiūlymu](#) siekiama palikti 16 proc. pagrindinį mokesčio tarifą, vietoje dabar siūlomo 17 proc. tarifo atitinkamoms pajamoms.

Siūloma, kad įstatymo pasikeitimai įsigaliotų nuo 2026 m. sausio 1 d.

Dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) pakeitimų

GPMĮ pakeitimo [projekte](#) pastebima daugiau atnaujinimų nei prieš tai siūlytame variante. Ir toliau yra siekiama įvesti progresyvesnį apmokestinimo modelį nei buvo iki šiol – ketinama bendrai visoms pajamoms nustatyti bendrus progresinius tarifus (išskyrus dividendus – jie ir toliau būtų apmokestinami fiksuotu 15 proc. tarifu.).

Pajamos būtų apmokestinamos kaip pateikta žemiau:

Apmokestinamosios pajamos	Tarifas
Iki 36 VDU*	20 proc.
Nuo 36 VDU iki 60 VDU	25 proc.
Nuo 60 VDU	32 proc.

*2025 m. **1 VDU** lygus 2 108,88 Eur, **36 VDU** – 75 919,68, **60 VDU** – 126 532,8 Eur

Kaip galima matyti lentelėje, šį kartą siūloma atsisakyti didesnio apmokestinimo nuo 120 VDU (buvusiame reformos projekte buvo siūloma tokias pajamas apmokestinti 36 proc. tarifu).

Pajamos iš paskirstytojo pelno, socialinės išmokos ir toliau bus apmokestinamos 15 proc. tarifu.

Naują 15 proc. apmokestinimą siūloma taikyti:

- ne per investicinę sąskaitą įsigytų akcijų (dalių, paju) pardavimo pajamoms, jeigu šios akcijos buvo įsigytos anksčiau negu prieš 10 m.,
- gyvybės draudimo išmokoms,
- iš pensijų fondo gautoms išmokoms.

Siūlymas dėl individualios veiklos pajamų apmokestinimo praktiškai nesikeitė – ir toliau siūloma individualios veiklos pajamas apmokestinti 20 proc. GPM tarifu. Primename, kad tokioms pajamoms būtų taikomas pajamų mokesčio kreditas:

- kai pajamos neviršija 20 000 Eur per metus, kreditas = metinės individualios veiklos apmokestinamosios pajamos $\times$ 0,15; dėl to išlaikoma 5 proc. dydžio apatinė efektyviojo GPM tarifo riba;
- kai pajamos viršija 20 000 Eur, bet neviršija 42 500 Eur per metus, kreditas = metinės individualios veiklos apmokestinamosios pajamos $\times$ 0,15 – $2/300\,000 \times$ (metinės individualios veiklos apmokestinamosios pajamos – 20 000); efektyvusis GPM tarifas pasiektų 15 proc. 35 000 Eur apmokestinamųjų pajamų sumai, 20 proc. – 42 500 Eur sumai.

Verta paminėti ir pasikeitimą dėl darbuotojo naudai papildomai mokamų sveikatos draudimo įmokų pagal sveikatos draudimo sutartis. Siūloma įtvirtinti, jog neapmokestinama būtų tik iki 350 Eur draudimo įmoka per mokestinį laikotarpį.

Čia vėlgi, registruoti keli pasiūlymai minėtam GPMĮ projektui.

Pirmuoju [pasiūlymu](#) siekiama pajamas virš 120 VDU (253 065,6 Eur) apmokestinti 36 proc. tarifu.

Antruoju [pasiūlymu](#) norima taikyti 15 proc. tarifą ne per investicinę sąskaitą įsigytų akcijų (dalių, paju) pardavimo pajamoms, jeigu šios akcijos buvo įsigytos anksčiau negu prieš 5 m., bei individualios veiklos ar verslo liudijimo pajamų neįtraukti į progresinį apmokestinimą, jeigu metinė jų dalis neviršija 32,5 tūkst. Eur.

Trečiuoju [pasiūlymu](#) siekiama taikyti 15 proc. tarifą ne per investicinę sąskaitą įsigytų akcijų (dalių, paju) pardavimo pajamoms, jeigu šios akcijos buvo įsigytos anksčiau negu prieš 3 m.

Ketvirtuoju [pasiūlymu](#) norima mažinti verslo liudijimo pajamų ribą iki 20 tūkst. Eur, o pajamos, viršijančios šią ribą, būtų įtraukiamos į metinę pajamų dalį, kurioms taikomas progresinis mokesčio tarifas.

Galiausiai, penktuoju [siūlymu](#) norima pajamas, gautas pardavus akcijas, įsigytas pagal darbdavio opciono susitarimą, apmokestinti 15 proc. tarifu ir jų nesumuoti su bendromis pajamomis.

Siūloma, kad įstatymo pasikeitimai įsigaliotų nuo 2026 m. sausio 1 d.

Dėl Pridėtinės vertės įstatymo (PVMĮ) pakeitimų

Mokesčių reformos kontekste paskelbtas ir PVMĮ pakeitimo [projektas](#). Čia didelių pokyčių nuo anksčiau siūlyto projekto taip pat nepastebime. Projektu planuojama didinti lengvatinį 9 proc. mokesčio tarifą iki 12 proc., kuris būtų taikomas:

- apgyvendinimo paslaugoms;
- keleivių ir jų bagažo vežimo reguliariais maršrutais paslaugoms;
- kultūros ir meno renginių lankymui.

5 proc. tarifas būtų taikomas spausdintoms ir elektroninėms knygoms bei neperiodiniams informaciniams leidiniams.

Atitinkamai, siūloma atsisakyti PVM lengvatų taikymo šioms prekėms (jos būtų apmokestintos PVM bendra tvarka):

- šildymui ir karštam vandeniui;
- malkoms.

Taip pat registruotas [siūlymas](#) padidinti PVM tarifą iki 22 proc.

Siūloma, kad įstatymo pasikeitimai įsigaliotų nuo 2026 m. sausio 1 d.

Dėl Akcizų įstatymo pakeitimo

Akcizų įstatymo [projekte](#), kuriuo siekiama įvesti naują akcizo tarifą saldintiems gėrimams, pokyčių nuo paskutinio siūlyto projekto nėra daug. Pagrindinis skirtumas, kad akcizu būtų apmokestinami saldinti gėrimai, kuriuose cukraus kiekis viršija 2,5 g/100 ml (anksčiau siūlyta 5 g/100ml), taip pat gėrimai su saldikliais ir jų koncentratai. Siūlyti tarifai lieka tokie patys:

- 7,4 Eur/hl būtų taikomas gėrimams, turintiems mažiau kaip 8 g cukraus 100 ml gėrimo arba turintiems saldiklių;
- 21 Eur/hl būtų taikomas saldintiems gėrimams, turintiems 8 g ar daugiau cukraus 100 ml gėrimo, ir energiniams gėrimams;
- 105 Eur/hl būtų taikomas koncentratams (jeigu jie skysti) arba 4,3 Eur/kg visais kitais atvejais.

Saldintiems gėrimams, neviršijantiems 2,5 g cukraus 100 ml gėrimo arba turintiems ir saldiklių arba tik saldiklių būtų taikomas 7,4 Eur/hl akcizų tarifas.

Išimtyms ir toliau būtų taikomos tam tikros paskirties produktams (pvz., kūdikių mišiniams, vaistams), eksportui ir nefasuotiems gėrimams viešojo maitinimo sektoriuje, taip pat gėrimams, turintiems natūralių cukrų, pvz., pagamintiems iš vaisių ar pieno.

Akcizų už saldintus gėrimus mokestinis laikotarpis būtų kalendorinis mėnuo (akcizų deklaraciją pateikiant bei mokestį sumokant iki kito kalendorinio mėnesio 15 dienos). Prievolė mokėti akcizus atsirastų, kai ekonominę veiklą vykdančio asmens verslo reikmėms gauna, pagamina, importuoja arba įsigyja saldintus gėrimus, už kuriuos akcizai dar nesumokėti.

Akcizų įstatymo reformoje taip pat registruotas [pasiūlymas](#), kuriuo norima nustatyti kiek kitokius cukraus kiekio intervalus, t. y.:

- mažiau nei 6 g cukraus turintiems saldintiems gėrimams būtų taikomas 7,4 Eur/hl tarifas;
- nuo 6 iki 10 g cukraus turintiems saldintiems gėrimams būtų taikomas 21 Eur/hl tarifas;
- daugiau nei 10 g cukraus turintiems saldintiems gėrimams būtų taikomas 25 Eur/hl tarifas.

Siūloma, kad įstatymo pasikeitimai įsigaliotų nuo 2026 m. sausio 1 d.

Dėl Valstybės gynybos fondo įstatymo pakeitimo

Taip pat buvo registruotas pasiūlymas dėl Valstybės gynybos fondo įstatymo pakeitimo projekto. [Pasiūlymu](#) siekiama imperatyviai nustatyti, jog papildomos biudžeto pajamos, gautos iš PVM lengvatų susiaurinimo (centralizuotai tiekiamo šildymo lengvatų atsisakymo ir lengvatinio tarifo didinimo nuo 9 iki 12 proc.), būtų skaidriai ir tikslingai panaudotinos nacionalinės gynybos finansavimui.

KITI ĮSTATYMŲ PROJEKTAI

Dėl PVMĮ pakeitimo

Registruotas ir naujas PVMĮ [pakeitimo projektas](#), nesusijęs su mokesčių reforma.

Kadangi šiuo metu ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos paslaugas teikiantys pelno nesiekiantys juridiniai asmenys nėra apmokestinami PVM, o pelno siekiantys – privalo sumokėti standartinį 21 proc. PVM nuo analogiškų pajamų, pakeitimu siekiama papildyti PVMĮ 21 str. 1 dalį suvienodinant juridinių asmenų apmokestinimą – tokio pobūdžio paslaugų neapmokestinti PVM, jeigu jų pajamas sudaro tik paslaugos gavėjo mokama senatvės pensijos dalis, individualios priežiūros (pagalbos) tikslinė kompensacija bei iš savivaldybių ar valstybės biudžeto mokamos kompensacijos už ilgalaikės ir (arba) trumpalaikės socialinės globos paslaugas.

Siūloma, kad įstatymo pasikeitimai įsigaliotų nuo 2025 m. lapkričio 1 d.

Taip pat registruotas ir alternatyvus, PVMĮ [pakeitimo projektas](#), kuriuo siekiama numatyti galimybę minėtų paslaugų neapmokestinti 21 proc. PVM ir fiziniams asmenims, be ribojimo gaunamų pajamų rūšiai.

Siūloma, kad pastarasis įstatymo pasikeitimas įsigaliotų nuo 2026 m. sausio 1 d.

Dėl GPMĮ pakeitimo

Paskelbtas naujas GPMĮ pakeitimo [projektas](#). Įstatymo pakeitimu šauliams, įsigijusiems pirmąjį automatinį ginklą, būtų leidžiama iš per laikotarpį gautų pajamų atimti ginklo įsigijimo sąnaudas.

Siūloma, kad įstatymo pasikeitimai įsigaliotų nuo 2026 m. sausio 1 d.

ĮSAKYMAI

Dėl fizinių asmenų įsiregistravimo ūkininkais, kuriems taikoma kompensacinio pridėtinės vertės mokesčio tarifo schema

[Įsakymu](#) pakeistos nuostatos, susijusios su reikalavimais, taikomais fiziniams asmenims, norintiems įsiregistruoti ūkininkais, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema.

Pagrindiniai pakeitimai apima reikalavimus, pagal kuriuos fizinis asmuo, įsigijęs prekes ar paslaugas iš kitų ES valstybių narių arba teikiantis paslaugas į kitas ES šalis, privalės registruotis PVM mokėtoju ir negalės būti ūkininku pagal kompensacinį PVM tarifą, išskyrus atvejus, kai taikoma smulkiojo verslo schema Lietuvoje.

Be to, siekiant sumažinti teisės aktų kiekį, įsakymo nuostatos, reglamentuojančios patiektos produkcijos ir paslaugų apskaitą, perkeliamos į šį įsakymą, o ankstesnis įsakymas pripažįstamas netekusiu galios.

KOMENTARAI

Dėl Akcizų įstatymo komentaro

Paskelbtas atnaujintas Akcizų įstatymo apibendrintas komentaras, aiškinantis Akcizų įstatymo [39](#) straipsnio bei [43](#) str. 1 dalies, 1, 3-5 punktus.

Atnaujinto komentaro dalyse detaliau paaiškinama, kada naftos dujos ir dujiniai angliavandeniliai laikomi kuru ir apmokestinami akcizais, pateikiami pavyzdžiai, praktiniai aspektai bei CO₂ dedamosios taikymas. Taip pat aiškinama, kada įmonės gali nemokėti akcizų už orlaivių degalus ir kitus energinius produktus, išskiriant jų naudojimą asmeniniais ar komerciniais tikslais bei ne kaip degalus – pvz., gamyboje ar šildymui; pateikiama ir ESTT praktika.

Dėl PMĮ komentaro

Pateiktas PMĮ 2 str. 12-1 dalies ir 46-1 str. 2 dalies apibendrinto komentaro [papildymas](#).

Komentare atlikti pakeitimai susiję su investicinio projekto taikymu. Pakoreguota praktinė situacija dėl lengvatos panaudojimo įsigijus krovininius automobilius, priekabas ir puspriekabas.

KITOS NAUJIENOS

Dėl įsiregistravimo PVM mokėtoju

VMI sukūrė naują, paprastesnį PVM mokėtojo įregistravimo [procesą](#). Nuo šiol klientai prašymą galės pildyti vedlio principu. Patobulintas registracijos PVM mokėtoju procesas leis struktūruotai, patogiau ir suprantamiau pateikti prašymus bei informaciją. Tikimasi, kad pradėjus taikyti šį naują registracijos būdą įregistravimas PVM mokėtoju sutrumpės nuo 5 iki 3 darbo dienų.

